

Mishnah Hullin, chapter 7**משנה חולין פרק ז**

(1) [The prohibition of] the sciatic nerve is in force in the Holy Land and outside it, during the existence of the Temple and after it, in respect to unconsecrated and consecrated [animals, the sciatic nerve is even removed from a burnt-offering which is completely burned and placed on the mound of ash called *tapuah*; the rest, is then burned on the altar]. It applies

to cattle and to wild animals, and to the right and left hip, but it does not apply to birds because they have no spoon-shaped hip [if one were to find a species of bird that has a spoon-shaped hip, it would be forbidden as well]. It also applies to a fetus [if one slaughtered a cow and found a living nine-month fetus according to Rabbi Meir (see Hullin 4:5), it is an independent living animal requiring its own slaughter and thus, its sciatic nerve is also forbidden. Rabbi Yehudah [holds that it does not require its own slaughter and therefore,] says: It does not apply to a fetus [the *halachah* regarding the sciatic nerve does not follow Rabbi Yehudah]. And [according to Rabbi Yehudah,] its fat [i.e., of the nine-month fetus found living after the slaughter of its mother] is permitted. Butchers are not relied upon with regard to the [removal of the] sciatic nerve: these are the words of Rabbi Meir. The Sages say: They are reliable regarding it, as well as regarding the [forbidden] fat [i.e., one may trust them, if they say they removed it].

(2) One may send to a gentile [as a gift] a thigh in which there is the sciatic nerve [and we do not fear lest a Jew saw him give it to the gentile and may partake of

רבנו עובדיה מברטנורא

א גיד הנשה. ובמוקדשים. אפילו עולה שכולה כליל, מוציא את הגיד ומשליכו על האפר הצבור במזבח הקרוי תפוח, ואינו מקריבו עם הבשר: **שאינו לו כף.** אין לו כף ירך דומה לשל אדם שהוא עגול, אלא הבשר שעל הקולית של עוף ברוחב הוא. ואם נמצא עוף שיש לו כף עגול, גיד הנשה שלו אסור: **ונוהג בשליל.** בן תשעה חי הנמצא בבהמה: ר' יהודה אומר אינו נוהג בשליל. ואין הלכה כר' יהודה: **והלבנו.** של שליל מותר. פירוש אחר, והלבו של גיד, כלומר שומנו של גיד מותר לדברי הכל, אלא שישאל קדושים נהגו בו איסור: **ואין הטבחים נאמנים.** לומר נטלנהו. מפני שטורח הוא להם לחטט אחריו. ואין הלכה כר' מאיר: **ב שולח אדם ירך וכו'.** ואין חוששים שמא יראנה ישראל כששולחה לו ויחזור ויקנה אותה מן הנכרי ויאכלנה בגידה, כיון דשלימה היא, מקומו

א גיד הנשה נוהג בארץ ובחוץ לארץ, בפני הבית ושללא בפני הבית, בחולין ובמקדשים. ונוהג בבהמה ובחיה, בירך של ימין ובירך של שמאל. ואינו נוהג בעוף, מפני שאין לו כף. ונוהג בשליל. רבי יהודה אומר, אינו נוהג בשליל. וחלבו מותר. ואין הטבחים נאמנים על גיד הנשה, דברי רבי מאיר. והקמים אומרים, נאמנים עליו ועל החלב: **ב** שולח אדם ירך לנכרי שגיד הנשה

it], because its place is known [and it is very easy to see whether the sciatic nerve had been removed or not]. When a person removes the sciatic nerve [he follows it all the way down and] he must remove all of it. Rabbi Yehudah says: Only as much as is necessary to fulfill the precept of removing it [i.e., the part of the nerve which is at the joint of the hip; the *halachah* does not

בתוכה, מפני שמקומו נכר. הנוטל גיד הנשה. צריך שיטול את כלו. רבי יהודה אומר, כדי לקיים בו מצות נטילה: ג האוכל מגיד הנשה כזית, סופג ארבעים. אכלו ואין בו כזית, חיב. אכל מזה כזית ומזה כזית, סופג שמונים. רבי יהודה אומר, אינו סופג אלא ארבעים: ד ירך שנתבשל בה גיד הנשה, אם יש בה בנותן טעם, הרי זו אסורה. כיצד משערין אותה, כבשר בלפת:

follow Rabbi Yehudah].

(3) If one ate an olive-size bulk of the sciatic nerve, he is whipped forty [lashes minus one, i.e., *malkot*, since he transgressed the negative precept of; “The Children of Israel must not eat the displaced nerve on the hip joint” (Genesis 32:33)]. If [it was a very small animal and] he ate all of it but it was not as much as an olive-size bulk, [since he ate it in its entirety] he is, nevertheless, liable [just as one who consumes an ant is liable even though it is less than an olive's bulk]. If he ate an olive-size bulk from one thigh [i.e., the right thigh] and another olive-size bulk from the other thigh [the left], he is whipped eighty. Rabbi Yehudah says: He is whipped only forty [Rabbi Yehudah maintains that **the hip** referred to in the verse of: The Children of Israel must not eat the “displaced nerve on **the hip** joint” means the right hip and thus, only the sciatic nerve of the right hip is prohibited].

(4) If a thigh was cooked together with the sciatic nerve and there was enough [of the nerve] to impart flavor [to the thigh], it [the entire thigh] is forbidden. How does one measure this? As if it [the nerve] were meat and [the thigh were] turnips [and if meat and turnips in the same proportion were cooked together with the meat imparting flavor to the turnips, then the thigh would be forbidden. The *halachah* does not follow this Mishnah; rather, the nerve is dry and tasteless and

רבנו עובדיה מברטנורא

של גיד הנשה היה ניכר אם נחטט הימנה, והלוקח מבין שלא ניטל ונוטלו: שיטול את כולו. יהטט אחריו: לקיים בו מצות נטילה. גוממו מלמעלה ודיו: ג אכלו ואין בו כזית חייב. משום דבריה הוא, חייב בכל שהוא, כאוכל נמלה כל שהוא שחייב: מזה כזית. מירך של ימין כזית, וכן מירך של שמאל: אינו סופג אלא ארבעים. דסבר ר' יהודה אינו נוהג אלא בשל ימין. דדריש הירך, המיומנת שבירך. ואין הלכה כר' יהודה: ד כבשר בלפת. רואין כאילו הירך לפתות, והגיד בשר. ואילו היה נותן טעם בשר כשיעור הגיד, בלפתות (כשיעור) הירך, אסור. דשיעורים הלכה למשה מסיני, וגמירי

is viewed as if it were dried wood which does not impart any flavor so that one may remove the nerve and eat the thigh. However, its fat is Rabbinically forbidden and prohibits if sufficient to impart flavor. It is estimated by the Rabbis that matter will impart flavor to any ingredient in which

it is cooked, if the quantity is less than sixty times].

(5) If the sciatic nerve was cooked together with other [permitted] nerves and can still be recognized [it is removed, and], then it depends on whether or not it imparted a flavor; but if it can no longer [be recognized], then all [the nerves] are forbidden [regarding each it may be said that this is the sciatic]; and as for the broth, it depends on whether or not it [the sciatic nerve] imparted a flavor. This is also the law regarding a piece of *neveilah*, or a piece of a non-kosher fish that was cooked together with other pieces of meat [or fish] — if it can still be recognized [it is removed, and], then it depends on whether or not it imparted a

רבנו עובדיה מברטנורא

דבחי משערים, אע"פ שאילו היה כרוב או קפלוט היה צריך פחות או יותר. והא מתניתין אידחיא לה ואינה הלכה. דקיימא לן אין בגידין בנותן טעם, דבין נתבשל ובין נמלח ובין נצלה, משליכו ומותר. ודוקא בו, אבל שומנו יש בו בנותן טעם, ואם לא נטל שומנו אסור. ונותן טעם האמור במין במינו שאין אדם יכול להבחינו, משערין אותו בששים: **ה גיד הנשה שנתבשל עם הגידים.** של היתר: **בזמן שמכירו.** משליכו לחוץ ואין כאן אלא פליטה: **בנותן טעם.** אם יש בגיד של איסור בנותן טעם בכל אלו, כולן אסורים: **ואם לאו.** שאינו מכירו: **כולן אסורים.** דבכל אחד יש לומר זה הוא, ולא בטיל ברובא, דכבריה הוא חשיב ובריה לא בטלה: **בזמן שמכירין.** לחתיכות האיסור. משערינן בנותן טעם, ואם אין בהן כדי לתת טעם בשל היתר, הרי השאר מותרות: **ואם אין מכירין.** כל החתיכות אסורות. דכל אחת יש לחוש ולומר שמא זו היא. ואינה בטילה ברוב, הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים: **והרוטב מותר.** אם אין בחתיכות האיסור כדי לתת טעם ברוטב ובקיפה וחתיכות. והלכה למעשה, באיסור שנתערב בהיתר מין בשאינו מינו דאיכא למיקם אטעמא, אם אומר שאין בתערובת טעם התרומה או טעם האיסור, הכל מותר. והימנורו רבנן לנחתום נכרי, כיון דמלאכתו הוא לא משקר, שלא יפסיד אומנותו. ואי נתערב מין במינו דליכא למיקם אטעמא, או מין בשאינו מינו ואין כאן בהן או נכרי שנוכל לסמוך עליו, אם האיסור הוא מחלב ודם נבילות וטריפות ושקצים ורמשים ובהמה ועופות ודגים תמאין וכיוצא בזה, משערים אותו בששים. אם יש ששים של היתר כנגד האיסור, הכל מותר. ואם לאו, הכל אסור. וכן שומן של גיד הנשה משערים אותו כנגד ששים של היתר. אבל כחל שנתבשל עם בשר משערים אותו בששים, וכחל מן המנין, מפני שאיסורו מדברי סופרים. וביצה שיש בה אפרוח שנתבשלה עם שאר ביצים של היתר, צריכה ששים ואחת כנגדו. ואם האיסור הוא תרומה וחלה וביכורים, אם הוא מין במינו או מין בשאינו מינו ואין שם כהן

flavor; and if it can no longer [be recognized], then all the pieces are forbidden; and as for the broth it depends on whether or not it imparted a flavor.

(6) It [the prohibition of the sciatic nerve] applies to kosher animals but

not to non-kosher [animals]. Rabbi Yehudah says: Also to non-kosher animals. Said Rabbi Yehudah; Was the sciatic nerve not prohibited from the time of the sons of Yaakov, and at that time, non-kosher animals were still permitted to them? They said to him: This law was given at Sinai but was recorded in its present place [to indicate the reason for the prohibition].

רבנו עובדיה מברטנורא

ואו נכרין שיטעום, משערין אותו במאה של חולין. ואם ערלה וכלאי הכרם, משערים אותו במאתים. וכל השיעורים הללו משערים בכל מה שבקדרה ברוטב ובחתיכות ובתבלין ובקיפה והוא הדק דק שבשולי הקדרה. וכמו שהוא בא לפנינו משערין ליה, ולא משערין במאי דבלעה קדרה מן ההיתר, לפי שאף מן האיסור נבלע ונתמעט מכמות שהיה, דאטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע: **ו אינו נוהג בטמאה.** שאם אבל גיד הנשה של טמאה, למאן דאמר יש בגידים בנותן טעם, לוקה משום טמאה ולא משום גיד. ולמאן דאמר אין בגידים בנותן טעם, פטור מכלום, דבטהורה עץ הוא והתורה חייבה עליו, אבל בטמאה אינו נוהג: **מבני יעקב נאסר.** ועדיין טמאה מותרת להן עד מתן תורה: **אמרו לו.** פסוק זה שהזהיר עליו, בסיני נאמר, ועד סיני לא הוזהרו: **אלא שנכתב במקומו.** לאחר שנאמר בסיני, כשבא לסדר משה את התורה כתב המקרא הזה על המעשה, על כן הוזהרו בני ישראל אחרי כן שלא יאכלו גיד הנשה. [לידע מאיזה טעם נאסר להם]. ואין הלכה כר' יהודה:

לָאוּ, כְּלֵן אֲסוּרוֹת. וְהִרְטַב בְּנוֹתֵן טַעַם: **ו נוהג בטהורה, ואינו נוהג בטמאה.** רבי יהודה אומר, אף בטמאה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהִלָּא מִבְּנֵי יַעֲקֹב נֶאֱסַר גִּיד הַנְּשָׂה, וְעַדִּין בְּהִמָּה טַמְאָה מְתֻרֵת לָהֶן. אָמְרוּ לוֹ, בְּסִינֵי נֶאֱמַר, אֲלֵא שֶׁנִּכְתַּב בְּמִקְוָמוֹ: